

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทดสอบตลาดสมัยใหม่และระบบโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับสินค้าเกษตรสำคัญในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โดยศึกษาแนวโน้มตลาดสมัยใหม่ คัดเลือกพื้นที่ทดสอบจากแบบประเมินความพร้อมการเริ่มต้นตลาดออนไลน์บนพื้นที่สูง ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านบุคลากร และด้านสินค้า และทดสอบกระบวนการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรในการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์โดยกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่เคยซื้อสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 90 ของผู้บริโภคตลอดจนติดตามและประเมินผลการทดสอบระบบตลาดออนไลน์และโลจิสติกส์สินค้าเกษตรในพื้นที่

ผลการวิจัย พบว่า ได้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรย้อมสีธรรมชาติบ้านปางแดงใน พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความพร้อมทั้ง 3 ด้าน ในการทดสอบการจำหน่ายสินค้าให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรและนอกภาคการเกษตร โดยสินค้าที่เหมาะสมกับการจำหน่ายออนไลน์ เนื่องจากมีน้ำหนักเบา ขนส่งง่าย สำหรับเฟซบุ๊ก (Facebook) ยังเป็นช่องทางตลาดสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับขายสินค้าทั่วไป สินค้าเกษตร สินค้าแปรรูป และเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง ผลการประเมินความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการติดตามการทดสอบต้นแบบระบบตลาดออนไลน์และโลจิสติกส์สินค้าเกษตร 2 แห่งที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา พบว่า (1) สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย จำกัด ผลผลิตเกรดพรีเมียมไม่เพียงพอต่อการจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ มีแนวทางปรับปรุงโดยสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรควบคุมคุณภาพตั้งแต่ปลูก การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวก่อนส่งถึงสหกรณ์ฯ และเพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่สามารถเก็บรักษานานและมีต่อเนื่องทั้งปี เช่น งานหัตถกรรมโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นๆในชุมชนเป็นการช่วยเหลือกลุ่มอื่นที่ยังไม่พร้อมทำออนไลน์ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลการดำเนินกิจกรรมหลักด้านโลจิสติกส์ตลาดออนไลน์ 9 กิจกรรม (2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า พบปัญหาผลผลิตไม่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี และผลผลิตบางชนิดเป็นที่ต้องการแต่มีไม่เพียงพอ ซึ่งมีแนวทางปรับปรุงโดยคัดเลือกเกษตรกรที่มีฝีมือส่งจำหน่ายตลาดออนไลน์โดยเฉพาะ และเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เช่น ข้าวสารบรรจุถุง ธัญพืช กาแฟ เป็นต้น โดยเชื่อมโยงผลผลิตจากพื้นที่ใกล้เคียง และคัดผลผลิตให้ได้คุณภาพ/มาตรฐานตามที่กำหนด

ตลาดออนไลน์เป็นช่องทางการตลาดสมัยใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรและนอกภาคการเกษตรบนพื้นที่สูง อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อท้าทายบางประการที่ต้องปรับปรุง เช่น การรักษาคุณภาพความต่อเนื่องของผลผลิต การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าเหมาะสมกับกับบริบทพื้นที่สูง

คำสำคัญ: พื้นที่สูง การตลาดสมัยใหม่ โลจิสติกส์

Abstract

This research aimed to study and test modern markets and logistics systems suitable for important agricultural products in the Highland Development project using Royal Project system by studying the trends of modern markets, selecting test areas from a market readiness assessment form for starting online markets in highland areas, including infrastructure, human resources, and products, and testing the management process of farmers in marketing products through online platform with a participatory process, as well as assessing the satisfaction of consumers who have purchased products through the online market by an online questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentages, averages, and standard deviations. The respondents accounted for 90% of consumers. The research was also monitored and evaluated the results of the testing of the online market system and agricultural logistics in the area.

The research results found that the group of natural dye handicrafts in Ban Paeng Daeng Nai, Highland Development Project using Royal Project system, Chiang Dao district, Chiang Mai province, was selected as the test area, also which was the group had readiness in all three aspects for testing the marketing of products, including agricultural and non-agricultural products and consequently, handicrafts were suitable for online marketing because of lightweight and easy to transport. Facebook platform was also a modern market channel that suitable for selling general goods, agricultural products, processed products, could be said that suitable for the context of highland areas. The results of the assessment of satisfaction with the 4Ps of marketing were at the highest level. For the test follow-up result of the prototype of the online market and agricultural logistics system in two locations that were carried out in the past year, it was found that: (1) Sop Moei Highlands Development Cooperative Limited, in Sop Moei sub-district, had insufficient quality as a premium grade which to produce for sale through online platform. The improvement plan is to give those farmers to understand that should control products quality since started planting, post-harvest management before sending to the cooperative, and include the variety of products that can be stored for a long time and available have provided throughout the year, for example the handicrafts product could be joined with other groups in the community to help those who do not yet ready to do any online platforms. In addition, the cooperative will collect data on the main activities of online market logistics, including 9 activities. (2) For the community enterprise group of farmers in Huay Paeo Highland Development project using Royal Project system, Huay Paeo sub-district, Chiang Dao district found that the yield was not continuous throughout the year and some types of produce were in demand but were not adequate. The improvement plan is to select specially farmers who have online skillful matters selling through the online market and increase the variety of products, such as packaged rice, grains, coffee, etc., by linking with produce from nearby areas and selecting produce to meet the quality/standards specified.

Online market is modern and suitable marketing platform for the sale of agricultural and non-agricultural products in highland areas. However, there are still some challenging issues that need to be addressed, such as ensuring the quality and continuously products providing, and developing efficient and cost-effective for the logistics systems.

Keywords: Highland, Modern marketing, Logistics